

9.1 OPATRENIE 1: INVESTÍCIE DO POĽNOHOSPODÁRSKÝCH PODNIKOV

Súlad: Kapitola I, články 4,5,6,7 nariadenia Rady (ES) č.1257/1999

Kategorizácia intervenčnej oblasti:

11 Poľnohospodárstvo

111 Investície do poľnohospodárskych podnikov

Opis opatrenia**Odôvodnenie**

Stratégiou plánu rozvoja vidieka je zvýšenie príjmov v poľnohospodárstve, zlepšenie životných a pracovných podmienok vo vidieckych oblastiach zvýšením úrovne produktivity, kvality, hygieny a noriem životného prostredia. Primárnym cieľom je vybudovať silný a životaschopný poľnohospodársky sektor pomocou výkonnej trhovo-orientovanej výroby, ktorý bude spĺňať požiadavky spotrebiteľov tým, že bude ponúkať rozsiahly sortiment potravín vysokej kvality spĺňajúcich všetky nevyhnutné zdravotné a hygienické predpisy. Na úrovni poľnohospodárstva sa tieto ciele dosiahnu investíciami do výrobných zariadení (hospodárske budovy, stroje a vybavenie), ktoré budú spolufinancované v rámci plánu. Ďalším dôležitým aspektom je súlad s požiadavkami welfare zvierat a užívatelia pomoci, ktorí investujú do poľnohospodárskej prvovýroby, budú musieť zabezpečiť tento súlad tak, ako to stanovujú nariadenia EÚ.

Súčasná tendencia vývoja technickej základne poľnohospodárstva sú výrazne poznamenané zastarávaním celkového stavu technického parku v dôsledku veľmi pomalého tempa jeho obnovy. Väčšina strojov a zariadení je morálne, aj fyzicky opotrebovaných. Celková opotrebovanosť techniky v rastlinnej výrobe prevyšuje 70% a priemerný vek strojov sa približuje k 11-tim rokom. Z hľadiska zvýšenia rentability výroby, ale aj ochrany životného prostredia je potrebná primeraná obnova techniky.

Podpora preto bude smerovaná na nákup a rekonštrukciu tohto vybavenia pre rozvoj základných a špeciálnych plodín, vrátane krmív a ich úpravy.

Významnou mierou došlo k poklesu skladovacích a spracovateľských kapacít. Výrazný pokles zaznamenal počet manipulačných skladov na primárnu pozberovú úpravu ovocia a zeleniny a objektov úzko spojených s produkciou živočíšnej výroby. V mnohých prípadoch sú nevyhovujúce pracovné podmienky.

V živočíšnej výrobe pretrvávajú nedostatky vo výžive, krmnej technike a ošetrovaní zvierat, čo spôsobuje nevyužívanie ich úžitkových a reprodukčných schopností. U väčšiny chovov hospodárskych zvierat bolo minulých 10 rokov charakteristické poklesom stavov, v súčasnosti však dochádza k stabilizácii a miernemu zvyšovaniu stavov. Počet objektov na ustajnenie hospodárskych zvierat má trvalo klesajúcu tendenciu najmä u hovädzieho dobytku. Mnohé z ustajňovacích objektov nespĺňajú podmienky ochrany životného prostredia a životných podmienok zvierat.

Cieľom v živočíšnej výrobe bude podpora kvality poskytnutím finančnej pomoci na výstavbu budov a technológií na prípravu krmných zmesí pre výrobcov hovädzieho a bravčového mäsa. Vo všetkých týchto odvetviach budú podporené investície do zabezpečenia životných podmienok zvierat.

Situácia ukazuje, že je potrebné vybudovať primerané prístupové cesty a spevniť dvory na poľnohospodárskych podnikoch a zlepšiť tým pracovné podmienky ako aj chrániť životné prostredie.

V prípade, že Rómovia získali vlastníctvo pozemkov v rómskych osadách podľa bodu C. 16 Uznesenia vlády SR č. 278/2003 a stanú sa podnikateľmi v poľnohospodárstve, automaticky sa stávajú potenciálnymi príjemcami.

Prepojenie s inými opatreniami

Poskytnutie grantovej pomoci farmárom na modernizáciu fariem povedie k zlepšeniu poľnohospodárskej praxe, lepším výrobným podmienkam, vyššej kvalite produktov, výnosom a zvýšeniu efektivity tradičnej poľnohospodárskej výroby. Všetky tieto faktory prispejú

k implementácii opatrenia č.6 „Zlepšenie spracovania a predajnosti poľnohospodárskych produktov“ a k celkovej konkurencieschopnosti poľnohospodárstva. Zvýšenie efektívnosti a účinnosti tohto opatrenia umožní opatrenie č. 9 „Pozemkové úpravy“.

Hlavný cieľ

Zvýšiť produktivitu práce a konkurencieschopnosť poľnohospodárskych subjektov pri súčasnom dodržaní ochrany životného prostredia

Špecifické ciele

- Znížiť výrobné náklady a zlepšiť pracovné podmienky v poľnohospodárskych podnikoch ;
- Zvýšiť trhovú konkurencieschopnosť poľnohospodárskej výroby;
- Presadzovať používanie technológií a zariadení, šetrných k životnému prostrediu;
- Zvýšiť úroveň hygienických podmienok a životných podmienok zvierat.

Činnosti

Oprávnené sú všetky činnosti, ktoré sú v súlade s cieľmi opatrenia a príslušnými právnymi predpismi EÚ:

- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia objektov, napr.:
 - pre ustajnenie a chov hospodárskych zvierat (vrátane dojární);
 - na uskladnenie krmív, osív, sadív, hnojív (priemyselných a organických), stelív, živočíšnych odpadov a prípravkov na ochranu rastlín;
 - na bezpečné uskladnenie a/alebo spracovanie odpadovej vody a biologického odpadu;
 - na uskladnenie poľnohospodárskej techniky a opravárenských činností;
 - na uskladnenie a prvotné pozberové spracovanie ovocia, zeleniny, zemiakov a iných plodín;
 - na predaj a spracovanie poľnohospodárskych výrobkov (uvedených v Prílohe 1 Zmluvy o ES) určených na konzum, okrem rybích výrobkov;
 - skleníkov a fóliových tunelov,
 - na prvotnú pozberovú úpravu a skladovanie obilnín;
 - na využívanie alternatívnych zdrojov energie pre vlastnú spotrebu energie v poľnohospodárskom podniku;
 - cesty a spevnenie dvorov na zlepšenie prístupu k hospodárskym budovám a pracovných podmienok;
 - pre zlepšenie pracovných a hygienických podmienok;
- Obstaranie nového a rekonštrukcia/modernizácia existujúceho technického a technologického vybavenia na zvýšenie efektivity výroby, manipulácie, predaja a uskladňovania poľnohospodárskej produkcie, napr. na:
 - uskladnenie, spracovanie a manipuláciu (aplikáciu) poľnohospodárskych produktov a odpadov (tuhých aj tekutých), hnojív, osív, sadív, krmív a prípravkov na ochranu rastlín;
 - pestovanie vrátane prípravy pôdy pred sejbou, sejbu, zber, po zbere, manipuláciu a skladovanie rastlinnej produkcie (vrátane zavlažovacích sústav);
 - pozberovú úpravu, umývanie, triedenie, sušenie, váženie, balenie a prvotné spracovanie rastlinnej produkcie;
 - využívanie alternatívnych zdrojov energie pre vlastnú spotrebu v poľnohospodárskom podniku v rastlinnej a živočíšnej výrobe;
- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia ovocných sádov a plantáží drobného ovocia, špargle a liečivých rastlín;
- Rekonštrukcia a modernizácia vinogradov;
- Posilnenie poľnohospodárstva vo vidieckych oblastiach a vytvorenie doplnkových zdrojov príjmov pomocou kombinácie:
 - priameho predaja poľnohospodárskych výrobkov (tzn. založenie a prevádzkovanie malých predajných miest umiestnených priamo v podnikoch alebo miestach dostupných pre

návštevníkov regiónu, kde prijímateľ pomoci bude môcť predávať svoje výrobky vyrobené v rámci tohto opatrenia, sú uvedené v zozname Prílohy 1 Zmluvy o ES, netýka sa to ale výrobkov z rýb);

- diverzifikácie poľnohospodárskych činností alebo služieb (napr. spracovanie poľnohospodárskych produktov uvedených v prílohe 1 Zmluvy o ES okrem rybích výrobkov).
- Príprava žiadostí / projektov.

Primárne podporovateľné sektory

Rastlinná výroba:

Zvláštny dôraz sa bude klásť na podporu obilnín, olejnín, krmovín, ovocia, zeleniny, zemiakov, viniča, liečivých rastlín, aromatických rastlín, strukovín a cukrovej repy.

Živočíšna výroba:

Zvláštny dôraz sa bude klásť na podporu sektorov hovädzieho dobytku, ošípaných, oviec, kôz, hydiny, králikov, koní a včiel.

Kritériá spôsobilosti

Všeobecné:

- Investície sa musia realizovať na území Slovenskej republiky.
- Žiadateľ musí preukázať ekonomickú životaschopnosť v čase podania žiadosti alebo na konci realizácie projektu v prípade jeho realizácie jednou platbou z PPA.
- Žiadateľ musí deklarovať, že má vyrovnané záväzky voči štátu.
- Žiadateľ musí deklarovať, že nadobudnutá technika a technológie, skonštruované, rekonštruované alebo zmodernizované zariadenia s podporou opatrenia, sa s výnimkou špecifických prípadov neodpredajú, ani neprevedú na inú osobu v priebehu piatich rokov po implementácii projektu. V špecifických prípadoch prechádza táto povinnosť na nového vlastníka.
- Žiadateľ musí preukázať vlastníctvo pozemku, budovy alebo ich prenájom alebo iný právny vzťah k predmetu činnosti (vhodnosť daného právneho vzťahu pre účely spolufinancovania z programu posúdi PPA), pretrvávajúce najmenej päť rokov po implementácii podporovanej aktivity.
- Žiadateľ musí deklarovať, že pre každý vybraný projekt sa použije iba jeden zdroj financovania z EÚ alebo z národných zdrojov.
- Žiadateľ, jeho partner alebo zamestnanec musia mať minimálne stredoškolské vzdelanie príslušného zamerania, ukončený rekvalifikačný kurz príslušného zamerania alebo tri roky praktických skúseností.
- Každá činnosť zostáva podporovateľnou len v tých prípadoch, ak počas piatich rokov odo dňa schválenia platby platobnou jednotkou nepodstúpi značnú zmenu, pričom značnou zmenou sa myslí zmena ovplyvňujúca jej povahu alebo podmienky implementácie alebo poskytnutie nenáležitej výhody firme alebo verejnému orgánu; a tiež taká, ktorá vyplýva zo zmeny v povahe vlastníctva vo veci infraštruktúry, alebo ukončenie či zmena miesta produktívnej činnosti.
- Projekt sa musí začať realizovať do 6 mesiacov od podpísania zmluvy s PPA a ukončiť najneskôr do 3 rokov od podpísania zmluvy s PPA.

Špecifické:

- Žiadateľovi sa poskytne pomoc za splnenia predpokladu preukázania existencie trhových odbytí v podnikateľskom pláne alebo žiadosti. Posudzovanie normálnych trhových odbytí: všetci žiadatelia budú musieť predložiť aspoň predbežné zmluvy alebo iné dokumenty (napr. jednorazové objednávky, jednorazové objednávky služieb a pod.) zaručujúce odbyt ich produkcie na trhu.
- Podniky musia spĺňať minimálne normy týkajúce sa životného prostredia, hygieny a životných podmienok zvierat (detaily sú uvedené v Prílohe C). Ak sa investície vykonali s cieľom splniť novozavedené minimálne normy týkajúce sa životného prostredia, hygieny a životných podmienok zvierat, je možné podporu poskytnúť na splnenie týchto nových noriem. V takýchto prípadoch je možné poskytnúť poľnohospodárom tolerančné obdobie na zosúladenie s týmito minimálnymi normami, ktoré je potrebné na vyriešenie problémov spojených so zosúladením

s takýmito normami. Títo poľnohospodári musia byť v súlade s príslušnými normami do konca investičného obdobia. Tolerančné obdobie nie je povolené u nových podnikov.

- Pri žiadostiach, týkajúcich sa projektov s nákladmi do 50 000 €, je potrebné predložiť zjednodušený podnikateľský plán. Pri projektoch, ktorých náklady presahujú 50 000 €, sa vyžaduje podrobný podnikateľský plán;
- Žiadatelia musia preukázať v podnikateľskom pláne ekonomickú návratnosť projektu - pri stavebných investíciách max. 9 rokov (vinohrady do 20, ovocné sady do 12, drobné ovocie do 10, špargľa do 10, liečivé rastliny do 9 rokov), a pri technológiách max. 6 rokov- po zrealizovaní projektu;
- Všetky ovce, kozy, hovädzí dobytok a všetky chovy ošípaných musia byť registrované v Centrálnnej evidencii hospodárskych zvierat podľa osobitných predpisov (u ostatných druhov hospodárskych zvierat musia zvieratá pochádzať z chovov, ktoré sú schválené Štátnou veterinárnou a potravinovou správou SR a ktoré majú pridelené evidenčné číslo v rámci jej vnútorných pokynov, rozhodnutí a smerníc);
- Žiadateľ sa môže uchádzať o zvýšené sadzby pomoci ako mladý farmár do 12 mesiacov odo dňa, odkedy bol ustanovený za vedúceho podniku po prvýkrát a môže si uplatňovať vyššie percentá pomoci na investície uskutočnené aj v nasledujúcich piatich rokoch odo dňa ustanovenia za vedúceho podniku; ak je žiadateľ právnická osoba, majoritný vlastník musí splniť vyššie spomenuté podmienky, ak majoritný vlastník nie je určený, potom podmienky musia spĺňať všetci vlastníci.

Oprávnené náklady

- Investície do hmotného investičného majetku, vrátane:
 - špeciálnych nákladných automobilov (nákladný automobil, ktorý je svojou konštrukciou a vyhotovením určený na prepravu určitých druhov nákladov, pri preprave ktorých sú potrebné zvláštne úpravy automobilu, napr. chladiarenské, fekálne, na odvoz pevného odpadu, na prepravu živých zvierat, cisternové na prepravu mlieka, múky, na prepravu ostatných produktov, ktoré sú v súlade s cieľmi opatrenia a vyžaduje sa pri nich preprava špeciálnymi vozidlami);
 - traktorov;
 - samohybných poľnohospodárskych pracovných strojov;
- investície do nehmotného investičného majetku;
- investície do zariadení na využívanie alternatívnych zdrojov energie;
- vlastná práca vyjadrená peňažnou hodnotou do výšky 35% z ceny materiálu zakúpeného na realizáciu oprávneného projektu;
- použité zariadenia pod nasledujúcimi tromi podmienkami nezávisle od uplatňovania prísnejších národných pravidiel:
 - a) predávajúci zariadenia musí poskytnúť prehlásenie o pôvode a potvrdenie, že v priebehu uplynulých siedmich rokov nebolo zakúpené s pomocou grantov štátu alebo Spoločenstva;
 - b) cena zariadenia nesmie prevyšovať jeho trhovú hodnotu a bude nižšia ako cena podobného nového zariadenia;
 - c) zariadenie bude mať technické vlastnosti vhodné na prevádzku danej činnosti a bude spĺňať príslušné normy a štandardy;
- všeobecné náklady ako sú honoráre pre architektov, projektantov a poradcov, odmeny za realizačné štúdie a získanie povolení a patentov do maximálnej výšky 12% oprávnených nákladov;
- leasing zariadení. Platby sa uskutočnia iba po tom, čo sa žiadateľ stane vlastníkom zariadení.

Neoprávnené náklady

- a) náklady na obstaranie hmotného a nehmotného investičného majetku vynaložené pred podaním žiadosti o poskytnutie pomoci,
- b) náklady na obstaranie osobných a nákladných vozidiel,
- c) náklady na obstaranie biologického materiálu, s výnimkou trvalých kultúr (vinič hroznorodý, ovocné výpestky, drobné ovocie, špargľa, liečivé rastliny),
- d) refundovateľné, refundované alebo inak pripätané dane, clá a dovozné prirážky,

- e) prevádzkové náklady (okrem mzdových nákladov súvisiacich s vlastnou prácou) a náklady na údržbu,
- f) nájomné poplatky,
- g) zaplatená daň z pridanej hodnoty v prípade, že konečný prijímateľ pomoci je platiteľ DPH,
- h) bankové poplatky, náklady na záruku a podobné poplatky.

Konečný príjemca podpory

Fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe

Mladý farmár môže byť príjemcom ak spĺňa tieto požiadavky:

- vek do 40 rokov v čase zakladania podniku alebo prevzatia podniku, ak žiadateľom je právnická osoba,
- adekvátne pracovné zručnosti a schopnosti,
- je ustanovený za vedúceho podniku po prvýkrát

Geografická alokácia

Oblasť Cieľa 2 – Bratislavský kraj

Druh a výška podpory

Typ podpory: nenávratný finančný príspevok
 Spôsob financovania: podielové financovanie
 Typ investície: zisková

Výška podpory

Výšku podpory z EAGGF, národných zdrojov a súkromných zdrojov upravuje článok 33 I (2) nariadenia Rady č.1257/1999 a článok 29 nariadenia Rady č.1260/1999.

Investície do poľnohospodárskych podnikov	EAGGF %	Národné zdroje (ŠR SR) %	Verejné zdroje spolu %	Súkromné zdroje %
- mimo znevýhodnených oblastí	15	35	50	50
- v znevýhodnených oblastiach	15	45	60	40
- mladí farmári mimo znevýhodnených oblastí	15	40	55	45
- mladí farmári v znevýhodnených oblastiach	15	50	65	35

Výška oprávnených nákladov na 1 projekt (nie je podmienená na 1 poľnohospodársky podnik)

Minimálna 2 500 €,

Maximálna 1,25 mil. €.

Finančný rámec opatrenia 1

(v mil. € - bežné ceny)

Rok	Celkové výdavky	celkom	Verejné zdroje		Súkromné zdroje
			EAGGF	ŠR SR	
2004	5,543130	3,187240	0,831350	2,355890	2,355890
2005	6,199970	3,564980	0,929990	2,634990	2,634990
2006	6,872650	3,951700	1,030750	2,920950	2,920950
2004-2006	18,615750	10,703920	2,792090	7,911830	7,911830